

201__ жылғы _____

Астана, Үкімет Үйі

«___» _____ 201__ года

№ _____

№ _____

№ _____ данасы

экз. № _____

№ исх: 23-11/988 от: 28.04.2017

**Қазақстан Республикасы
Парламенті Мәжілісінің депутаттары
А.Т. Перуашевқа, Е.С. Никитинскаяға,
Е.Х. Барлыбаевқа, К.Г. Абсатировке,
Б.С. Дүйсембиновке, Д.М. Еспаеваға,
М.А. Қазбековаға**

2017 жылғы 30 наурыздағы № ДС-88

Құрметті депутаттар!

Қазақстан Республикасының азаматтығына үміткерлердің Қазақстанның Конституциясын, мәдениеті мен тарихын, тілдік саясатын білуіне емтихандар тапсыру туралы нормаларды көздейтін «Қазақстан Республикасының азаматтығы туралы» Заңға түзетулер енгізудің орындылығына қатысты Парламент Мәжілісінің 2017 жылғы 29 наурыздағы жалпы отырысында жарияланған Сіздердің депутаттық сауалыңызға мынаны хабарлаймыз.

Жалпы алғанда босқындар, көшіп келушілер және азаматтыққа қабылдау мәселелері бүгінгі күнге халықаралық-құқықтық стандарттарға сәйкес келетін ұлттық заңнамамен жеткілікті реттелген («Халықтың көші-қоны туралы», «Қазақстан Республикасының азаматтығы туралы», «Босқындар туралы», «Шетелдіктердің құқықтық жағдайы туралы» заңдар және т.б.).

Қазіргі уақытта елімізде 613 босқын тіркелген, олардың 584-і Ауғанстаннан келгендер болып табылады, олар 1990 жылдары босқын мәртебесін алған.

Босқындар Қазақстан Республикасының азаматтығын азаматтық туралы заңнамаға сәйкес алады. Сонымен бірге осы уақытқа дейін осы адамдар Қазақстан Республикасының азаматтығын алған жоқ.

Босқындар Мемлекеттік шекара арқылы жаппай өткен жағдайда ахуалды оқшаулау және фильтрациялық іс шараларды жүргізу жөніндегі шараларды көздейтін мемлекеттік және жергілікті атқарушы органдардың бірінші кезектегі іс-қимылының нақты алгоритмі айқындалған, сондай-ақ арнайы жедел іс-шаралар кешені көзделген.

Этникалық қазақтар мен ТМД елдерінен бұрынғы отандастарымызға қатысты елімізде олардың тарихи отанына оралуына жағдай жасалған. Тәуелсіздік алған

жылдары Қазақстан азаматтығына жеңілдетілген *(тіркеу)* тәртіппен 890 мың этникалық қазақ *(«Қазақстан Республикасының азаматтығы туралы» Заңының 16-1 бабына сәйкес)* және Ресей Федерациясынан, Беларусьсиядан және Қырғызстаннан 88 мың бұрынғы отандастар *(төрт жақты ратификацияланған Келісімге сәйкес)* қабылданды.

Сонымен бірге жоғарыда көрсетілген санаттағы адамдарды қоспағанда, азаматтыққа қабылданған көшіп келушілердің саны *(емтихандар тапсыру туралы норма қолданылуы мүмкін)* шамалы болып қалады, жыл сайын орташа алғанда шамамен 1,5 мың адам *(2014 жылы – 1448, 2015 ж. – 1310, 2016 ж. – 1446)*.

Мысалы, қоластына алу тестісі қолданылатын елдерде жыл сайын азаматтыққа қабылдауға берілетін өтінімдердің саны қазақстандық көрсеткіштерден едәуір асып түседі: АҚШ-та – шамамен 730 мың адам, Еуропалық Одағында – шамамен 840 мың *(оның ішінде ГФР – 110 мың, Франция – 113 мың, Италия – 178 мың, Ұлыбритания – 150 мың)*, Канада – 300 мың адам.

Жазылғанды назарға ала отырып, сондай-ақ Қазақстан Республикасының азаматтығына үміткер адамдардың саны шамалы екендігін және тиісті бағдарламалар мен әдістемелерді әзірлеу, мамандарды даярлау, инфрақұрылым және емтихандар қабылдау орындарын құру *(ең аз дегенде барлық облыс орталықтарында)* үшін қосымша қаржы шығыстарының қажеттілігін ескере отырып, «Қазақстан Республикасының азаматтығы туралы» Заңға тиісті түзетулер енгізу мезгілсіз деп ұйғарамыз.

Б. Сағынтаев

**Депутатам
Мажилиса Парламента
Республики Казахстан
Перуашеву А.Т., Никитинской
Е.С., Барлыбаеву Е.Х., Абсатирову К.Г.,
Дюсембинову Б.С., Еспаевой
Д.М., Казбековой М.А.**

На № ДЗ-88 от 30.03.2017г.

Уважаемые депутаты!

На Ваш депутатский запрос, оглашенный на пленарном заседании Мажилиса Парламента 29 марта 2017 года, относительно целесообразности внесения поправок в Закон «О гражданстве Республики Казахстан», предусматривающих нормы о сдаче соискателями гражданства Республики Казахстан экзаменов на знание Конституции, культуры и истории Казахстана, языковой политики, сообщаем следующее.

В целом вопросы беженцев, иммигрантов и приема в гражданство на сегодняшний день достаточно урегулированы национальным законодательством, соответствующим международно-правовым стандартам (законы «О миграции населения», «О гражданстве Республики Казахстан», «О беженцах», «О правовом положении иностранцев» и т.д.)

В настоящее время в стране зарегистрировано 613 беженцев, из них 584 являются выходцами из Афганистана, которые получили статус беженца в 1990-х годах.

Беженцы приобретают гражданство Республики Казахстан в соответствии с законодательством о гражданстве. Вместе с тем, до настоящего времени данными лицами гражданство Республики Казахстан не приобреталось.

На случай массового перехода беженцев через Государственную границу, определен четкий алгоритм первоочередных действий государственных и местных исполнительных органов, предусматривающий меры по локализации ситуации и проведению фильтрационных мероприятий, а также предусмотрен комплекс специальных оперативных мероприятий.

Относительно этнических казахов и бывших соотечественников из стран СНГ, то в стране созданы условия для возвращения их на историческую родину. За годы независимости, в казахстанское гражданство в упрощенном (*регистрационном*) порядке принято 890 тыс. этнических казахов (*в соответствии со ст.16-1 Закона РК «О гражданстве Республики Казахстан»*) и 88 тыс. бывших соотечественников из Российской Федерации, Беларуси и Кыргызстана (*в соответствии с четырехсторонним ратифицированным Соглашением*).

Вместе с тем, число иммигрантов, принятых в гражданство, за исключением лиц выше указанных категорий, остается незначительным (*на которых может быть распространена норма о сдаче экзаменов*), ежегодно в среднем около 1,5 тыс. человек (2014г. – 1448, 2015г. – 1310, 2016г. – 1446).

К примеру, в странах, применяющих натурализационный тест, ежегодное количество заявок на прием в гражданство многократно превышают казахстанские показатели: в США – около 730 тыс. человек, в Европейском Союзе – около 840 тыс. (*в т.ч. ФРГ – 110 тыс., Франция – 113 тыс., Италия – 178 тыс., Великобритания – 150 тыс.*), Канаде – 300 тыс. человек.

Принимая во внимание изложенное, а также с учетом незначительного числа претендующих на гражданство Республики Казахстан и необходимости дополнительных финансовых расходов для разработки соответствующих программ и методик, подготовки специалистов, создания инфраструктуры и мест приема экзаменов (*как минимум во всех областных центрах*), полагаем преждевременным внесение соответствующих поправок в Закон «О гражданстве Республики Казахстан».

Б. Сагинтаев